

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Beowulfes Beorh eller Bjovulfs-Drapen, det Old-Angelske Heltedigt paa Grund-Sproget", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XIII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1861_1290-txt-shoot-idm630.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Fortale og Indledning.

Det er gaaet med *Bjovulfs-Drapen* ligesom med *Høinordens Aand* og det tilsvarende Kæmpeliv selv, at de, nedsunkne i Glæmsel, naar de, ligesom tilfældigviis, kom for Lyset, syndes at skulle dele Skæbne med de gamle *Syvsovere*, der, efter nogle Øieblikke med deres gammeldags Penge, Klædedragt og Talemaade at have forskrækket den ny Verden i Hjemmet og mættet dens Nysgierrighed, maatte selv finde sig uskikkede til at leve med den vildfremmede Slægt, tye tilbage til Hulen og lægge sig til at døe for ramme Alvor. Jeg for min Deel har vistnok havt, og har, Gud skee Lov! endnu, anderledes godt Haab om Fremtiden, og tager det altid for en Øineforblindelse, som *Penelopes* fordom, naar *Nordens Aand* synes at være blevet *Nordens Hjerter* fremmed, men derfor fristes jeg saameget mindre til at lægge Dølgemaal paa de tilsyneladende meget afskrækkende Kiendsgjerninger fra Nordens Nytaarstid.

Bjovulfs-Drapen, som ikke har Spor af nogen historisk Begivenhed senere end det *sjette* Aarhundrede, og maa, efter alle Mærker, være over *tusind* Aar gammel, var ligetil det *attende* Aarhundredes Bexvigyndelse saa aldeles forglemt, selv i Hjemmet, som om den aldrig havde været til, og da der end ikke i Middelalderens Krøniker fandtes Kny om den, saa indskrænkede Kundskaben om den sig giennem hele det *attende* Aarhundrede til, hvad *Wanley* betroede den lærde Verden—*Hickesii Thesaurus* T. III. p. 218 under Mærket: *Vitellius A. X.* i det brittiske Museums *Cottonianske Samling*., at der i det *brittiske Museum* laae et ypperligt angelsaxisk Kvad begravet om den *danske Skjoldung Bjovulfs* Kamp med nogle *svenske Nisse-Konger* **In hoc libro, qvi Poeseos Anglosaxonicae egregium est exemplum, descripta videntur bella, qvæ Beowulfus quidam Danus ex regia Scyldingorum stirpe ortus, gessit contra Sveviae regulos.*

Da nu denne Angivelse af *Bjovulfs-Drapens* Indhold var uefterrettelig, saa stod *Wanleys* Vink aldeles paa Linie med alle de andre Sagn, man har om Kæmpehøie, hvor der skal ligge store Kæmper og store Skatte begravne, som Ingen har seet, men Somme dog siger, de har seet *Blaalys* over; og dog var det baade for Digtets og for *Danmarks* Skyld en lykkelig Feiltagelse, thi medens det *attende* Aarhundredes *Boglærde* ellers hverken brød sig om Nordens Aand eller om de danske *Skjoldunger*, saa var dog vor *Suhm* og *Langebek* ellers *Undtagelse*, saa de gjorde adskillige Forsøg paa at faae det ældgamle *Skjoldung-Kvad* gravet op og hjemført som *Dannefæ*, hvad omsider ogsaa forsaavidt lykkedes, at da den lærde *Islænder Grim Thorkelin* (1791) kom hjem fra sin lange Reise i *Storbritannien* og *Irland*, medbragde han hele *to Afskrifter* af det oldnordiske *Heltedigt*, og skiøndt de begge var tagne længe efter *xviiiden* store *Ildebrand* i det brittiske Museum (1731), som ogsaa har bidt mange Mærker i den poetiske Skindbog, saa viser dog den første Afskrift, som er en *Eftermaling*, at Skindbogen har dengang været endeel mindre smuldret i Kanterne, end da jeg (1829) først fik Fingre i den, og den *anden* Afskrift med *Thorkelins* egen Haand, raadede *Bod* paa *Udeladelser* og andre grove Feil, som *Eftermaleren*, vist ganske ubekiendt med Sproget, havde begaaet. Det syndes imidlertid, som ogsaa dette Kæmpeskridt skulde have været unyttigt, thi *Suhm* døde snart, og skiøndt *Geheimeraad Bülov* til *Sanderumgaard* paatog sig at bekoste Udgaaven, gik det dog i Langdrag til 1807, da *Thorkelins* hele Bogsamling brændte ved det *Engelske Bombardement*, saa man maa sige, at *Ilddragen Stærkhjort* blev ved at forfølge sin Banemands priselige Eftermæle. Afskrifterne reddedes imidlertid bogstavelig som en Brand af Ilden, og *Bülov* helmede ikke, før det saakaldte "*Skjoldung-Kvad*" (De Danorum rebus gestis Sec. III et IV.) udkom, efter fattig Leilighed udmærket stadselig 1815, med en saakaldt latinsk Oversættelse og allehaande lærde Prydelser.

Jeg var dengang i min Ungdomskraft og gjaldt i Nordens Læseverden, om ikke for den *fjerde* *Odin*, saa dog for en af den *Førstes* Præster og Propheter, som gik igjen for at kyse Livet af alle den tyske *Fornufts* oplyste Stillingsmænd herinde, og jeg brændte som et ildsprudende Bjerg af Begiærlighed efter at høre den gamle "Lovtunge" kvæde om *Skilfinger*, *Skjoldunger*, *Ylfinger* og kanskee om selve *Aserne*; men da jeg ikke forstod et *angelsaxisk* Ord, og saae paa Timen, at den saakaldte latinske *Oversættelse* *xviiihvert* Øieblik blev meningsløs og maatte være splittergal, og da vor Sprogmeister *Rask* var borte, satte jeg mig i Fortvivlelse til, med de faa og smaa Hjelpemidler, jeg kunde opdrive, at lære *Angelsaxisk*, og ved saagodtsom at lære hele Digtet udenad, kom jeg snart saavidt, at jeg kunde skielne alle Omridsene og opdage baade Kong *Skjolds* storladne Ligbegængelse, *Sigmund Volsung*, *Sørgespillet* med Kong *Hredel* og hans Sønner *Herebeald* og *Hædcyn*, *Heltene Hnæf* og *Hengest*, *Hrodulf* og flere skikkelige Folk, som var *forsvundne* i *Oversættelsen* og tildeels lemlæstede i Texten, og da jeg tillige var saa heldig at opdage Kong *Higelak* hos *Gregor* fra Tours, saa kunde jeg umuelig bare mig for at gjøre en Støi med min Pen, som om Himlen skulde falde ned—*Kiøbenhavns Skilderi* 1815. Nr. 60, 63-65. 70-72.. Gamle *Thorkelin* blev naturligviis smækvred, erklærede alle mine Udsættelser for Galskab og paastod, at Sangen om *Skjolds Ligbegængelse*, som jeg strax gav til Priis, den havde jeg selv digtet, og da Ingen kunde dømme os imellem, førend *Rask* næste Aar kom hjem, saa regnedes mit Angreb paa *Thorkelins* angelsaxiske Mesterskab for en af mine store Forbrydelser i den lærde Verden. Det fandt imidlertid *Geheimeraad Bülov* ikke, men fandt saamegen Behag i

mit Prøvestykke om *Skjolds* Ligbegængelse, at han overtalte mig til at love en lignende Fordanskning af hele Digtet, som han gavmild vilde bekoste.

Da nu *Rask* kom hjem, foreslog han mig, at vi, efterat have giennemgaaet Digtet sammen, skulde udgive det i Fællesskab, saa *han* besørgede *Texten* og *jeg* *xixOversættelsen*, og vi gik *rask* til Værket, men naaede kun til v. 1843 (i *Thorkelins* Udgave p. 71) førend *Rask* tiltraadte sin lange Reise over *Sverrig* og *Rusland* til *Persien*, *Ostindien* og *Ceylon*, hvorfra han først 1823 vendte tilbage**Den mærkeligste Opdagelse, Rask og jeg var lige gode om, var Fitela (Sin-Fjotle), som laae begravet under det meningsløse "wite la."* Baade havde jeg imidlertid faaet lidt *grammatikalsk* Grund ved Samkvemmet med Sprogmeisteren og ved hans angelsaxiske *Grammatik*, som snart (1817) udkom i *Stokholm*, og tillige gjorde *Rask*, før han reiste, et lille *Fremlaan* paa et Par Dage af de *Thorkelinske Afskrifter*, som han selv havde tillaans, saa nu kunde jeg med bedre Grund**Om Bjovulfs Drape. Dannevirke. 1817. B. 2. S. 207-80., haabe at indfrie mit forvovne Løfte om en rimet Fordanskning af hele Kvadet, som ogsaa virkelig udkom 1820*Bjovulfs-Drapen. Et Gothisk Heltedigt fra forrige Aartusinde af Angel-Saxisk paa danske Rim, ved Grundtvig..*

Herved meende jeg med Rette at have gjort det *Nordiske Heltedigt* og Nordens Aand en stor Tjeneste, thi ved at give det forgiemte og forglemte Digt en splinterny og i det hele dog passende Dragt, gav jeg det Indfødsret i Nutiden, som hvis en god Ven havde givet de stakkels gamle *Syvsovere nye Klæder, nye Penge* og Underviisning i Dagens Talebrug, saa de kunde begaaet sig i den ny Verden; men for det første syndes derved dog saa godt som Intet udrettet, thi selv i *Danmark* blev *Bjovulfs-Drapen* i mange Aar kun læst meget lidt uden for mit eget Huus, og skiøndt *Jakob Grimm* roste dens Troskab (i de *Göttingske Gelehrte Nachrichten*) xxsaa opdagede jeg dog hardtad *tredive* Aar senere, at hvor nær end Kvadet ligger *Gother* og *Svenskere*, havde man dog ikke engang *Bjovulfs-Drapen* paa det *Kongelige Bibliothek* i *Stokholm*. Til det *brittiske Museum* var *Drapen* vel naaet længe før, men kun derved, at jeg selv bar den derind 1829, da Kong *Frederik den Sjette*, Høilovlig Ihukommelse, lod mig reise i *Engeland* til Giennemsyn af angelsaxiske Haandskrifter.

Disse mine Englands-Tog (1829-31) syndes nu vel ogsaa at skulle blive frugtesløse baade for *Bjovulfs-Drapen* og for den Old-Angelske Poesi, thi den ny Udgave af *Bjovulf, Cædmon, Exeter-Bogen, Layamon* o. s. v., som jeg, efter Tilskyndelse af Black and Young paatog mig at besørge, blev der intet af; men da dog alt dette og mere snart efter begyndte at udkomme ved *Engelskmænd*, tør jeg saameget mere smigre mig med at have bidraget endeel dertil, saavel ved min personlige Nærværelse i *London* og *Exeter, Oxford* og *Cambridge*, som ved mine *forsætlige Drillerier* i den "*Prospekt*", der skulde have forberedt min Udgave, men aabenbar, ved at gaae *Engelskmanden* paa Livet, gjorde den umuelig**Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus, and Proposals of a Subscription for a Publication of the most valuable Anglo-Saxon Manuscripts (with a List of Subscribers). London 1831..*

Saaledes udkom da *Kembles "Beowulf"* (1834-35), der vel vanhældes af mangfoldige Trykfeil og en i det hele daarlig Oversættelse, men har dog en taalelig god Text og en med Flid udarbejdet Ordsamling med Optryk xxibaade af Brudstykket om *Finsborg*, og af den først hos *Conybeare* trykte og af ham benævned "The Traveller's Song" **Conybeare's "Illustrations of Anglo-Saxon Poetry."* London 1826. p. 9-22., som tjenlige til Digtets Oplysning.

Tyve Aar senere udkom i Engeland Mr. *Thorpes* Udgave af Heltedigtet med samme Paahæng og en meget taaleligere Oversættelse**The Anglo-Saxon Poems of Beowulf, The Scop or Gleeman's Tale, and The Fight at Finnesburg, with a literal Translation, Notes, Glossary etc. By Thorpe. Oxford 1855.,* der vist i Engeland gjælder for et Mesterstykke "standard work," som det var latterligt at ville mestre. Det fandt jeg naturligviis saameget mindre, som Mr. *Thorpe*, der dog, som Oversætter af *Rasks* angelsaxiske Grammatik, maa kunne *Dansk*, altid har behandlet mig som en misundelig Medbeiler, man maatte benytte saa lidt og nedsætte saa meget som mueligt, men det var dog aldrig faldet mig ind paa mine gamle Dage at ville overtrumfe ham med en ny Udgave, hvis ikke nogle yngre Venner havde faaet mit Løfte paa en ny *dansk Udgave*, der skulde bøde paa den gamle, og havde skaffet mig offenlig Understøttelse dertil.

Under Forberedelsen overraskedes jeg vel af Heltedigtets *tyske* Udgave ved *Grein*, som med flittig og selvstændig Benyttelse af alle forhaandenværende Hjælpemidler øiensynlig har vundet Prisen fra begge de *Engelske* Udgaver**I "Bibliothek der Angelsächsischen Poesie" og "Dichtungen der Angelsachsen." B. 1. 1857.,* og da *Tyskeren* heller ingenlunde som *Engellænderne* har enten fortiet eller vraget mine tidligere Oplysninger, saa vilde jeg neppe følt nogen Drift xxitil at maale mig med *Grein*, hvis han havde givet en *særskilt* Udgave af *Heltedigtet*, og hvis det kunde gaaet an saa seent at trække sig tilbage; men jeg saae dog snart, at der ogsaa hos *Grein* var Mangel nok paa fortroligt Bekiendskab med *Høinordens* Aand og Tungemaal, og Misforstand nok af Digtets *Indhold*, til at jeg, som gammel Ven og Kynding ad begge, maatte kunne give en ny Udgave netop af Heltedigtet umiskiendelige Fortrin. Hvorvidt det nu er lykkedes mig, maa jeg lade Hr. *Grein* og Efterslægten bedømme, men Flid har jeg ikke sparet, og ligesom jeg gientagne Gange har havt Leilighed til at see den gamle *Skindbog* efter i Sømmene, saaledes har jeg ogsaa nu bestandig havt de *Thorkelinske Afskrifter* for Øie, og stræbt at give saa reen en Text og saa gode Oplysninger som mueligt. Da jeg ingen bogstavelig Oversættelse vilde give af Digtet, og da dog selv de *Tyske*, for ei at tale om de *Engelske*, Oversættelser vidne om store Feiltagelser, saa har jeg i *Indledning* og Anmærkninger stræbt at

hjælpe Læseren til at forstaae Digtet ligesaa godt som jeg, og det er, som man veed, alt hvad en Udgiver kan gjøre.

Hvad nu *Brudstykket* om Kampen ved *Finsborg* angaaer, som er optrykt bagved de engelske Udgaver, men staaer der kun til Stads, misforstaaet og ubenyttet, da optrykte jeg det allerede i Indledningen til *Bjovulfs-Drapen* 1820, og oplyste dets *Sammenhæng* med *Heltesdigtet*, og i nærværende Udgave findes det indskudt, omtrent paa rette Sted, men med eget Versetal *Brudstykket er først trykt hos *Hickes* Thes. T. 1. p. 192, efter et Blad i *Lambeths* (Ærkebispens) Bogsamling, som siden er forkommet, saa vi maae være glade vi fik det, med alle dets Læsefeil og Trykfeil..

xxiii Den saakaldte "Traveller's song" eller "Gleeman's Tale" fundet i Exeterbogen *Codex Exoniensis. By *Thorpe*. London 1842. p. 318-27., har jeg derimod ikke kunnet overtale mig til at lade optrykke her som Paahæng, thi skiøndt dette *Vidsidsmaal* tilfældigviis kaster Lysglimt paa *Heltesdigtet*, og ved Linierne om *Hrodgar* og *Hrodulf* endog synes at *forudsætte* det, saa har det dog i sig selv ingen anden *Sammenhæng* dermed, end et maadeligt *Rim* med et meget godt paa samme Tungemaal. Jeg har derfor kun ved Leilighed optrykt de *Linier*, som give nogen virkelig eller tilsyneladende Oplysning om *Heltesdigtets* Skikkelser.

Endnu maa jeg anmærke, at *Correcturen*, saavel som Eftersynet af allehaande Nyt om "*Bjovulf*" baade fra *Engeland* og *Tyskland*, vilde været mig over Magten, naar ikke min ærede Ven *George Stephens Esq.* Professor i *Engelsk*, baade gammelt og nyt, ved vor Høiskole, og min Søn Svend Grundtvig, havde paataget sig Broderparten og staaet mig bi med Raad og Daad.

Maatte nu kun denne ny Udgave bidrage til, at *Høinordens Heltesdigt* blev bedre skattet og flittigere læst, baade her, hvor man alt længe har havt og i England, hvor man endnu fattes en *læselig Oversættelse*. *En saadan skulde jo *Wackerbarths* været, og ved at vælge jævne *Rim* istedenfor, som *Tyskerne*, at bruge *Rimstave* til *Stylter*, valgde han den rette Vei, men uden nordisk Aand og Sprogkundskab kommer man dog ingen Vei med *Heltesdigtet*..

Saameget om mit Arbeide, der i alt Fald har gjort mig selv endnu bedre bekiendt med *Kvadets* Sprog og Indhold end jeg var for fyrretyve Aar siden, og det vil xxivimmer have den Fortjeneste at være den første *Haand-Udgave*, der virkelig kan komme i alle de gode Hænder, som række derefter, og Pennen vender sig da nu til *Bjovulfs-Drapen* selv, som et *Høinordisk Heltesdigt* fra *forrige Aartusinde*, ægte nordisk af *Aand*, saavel som af *Indhold* og *Bygningskunst*, og det er unægtelig saa stor en Nyhed og Mærkværdighed i det *Nittende Aarhundredes* Læseverden, at det blot for sin egen Skyld fortjende langt mere Opmærksomhed hos hele den *Gothiske Folke-Kreds* end det hidtil har vundet eller kan vinde, førend de nu allevegne vaagnede eller vaagnende *Folke-Aander* komme tilrette med *Folke-Hjerterne*, som den hjemvendte *Odysseus* med den vel paa den ene Side meget *tro*, men dog ogsaa paa den anden Side meget *mistroiske Penelope*.

Hvad der imidlertid giver *Bjovulfs-Drapen* *verdenshistorisk* og almen-videnskabelig Betydning og Vigtighed, det er dens levende *Sammenhæng* med de gamle *Anglers* verdenshistoriske Liv og Virksomhed i det Hele, der vel endnu kun er maadelig oplyst og mindre skattet, allermindst i *Engeland* selv, men er derfor dog lige store og for *Aandens* Øine umiskienkelige. *Hvor haardnakkede Studere-Kamrets Fordomme i denne Henseende er, beviser blandt andet den Kiendsgierning, at min "Haandbog i *Middelalderens Historie*" fra 1836, hvori jeg blandt andet opmanede det nedmanede *Angelske Vidunder*, hverken hjemme eller ude af de *Høilærde* er værdiget mindste Opmærksomhed..

At *Anglerne*, som, efter deres egne Slægt-Registre, i lige Linie nedstammer fra *Odin*, som *Høinordens Aand*, gjorde tilsvarende *Kæmpeskridt* paa den store xxv *Løbebane*, som, ventelig til Verdens Ende, vil være kiendelig paa den nu saakaldte "*Protestantiske Christenhed*" med alle sine *Kirker* og *Skoler* og alle sine *folkelige* og *videnskabelige* Fremskridt, i *Engeland*, *Tyskland* og *Høinorden*, det har dog næsten alle *Historie-Skrivere* skjult for Læse-Verdenen, ved fra *Rom* at gaae *avet* om og lade baade *Christendommen*, *boglig Kunst* og *folkelig* Dannelselse forplantes til *Nord-Tyskland*, og saa videre, med *Karl den Stores Sværd* og hans tolv *Jævnningers* Navne, ligesom *Roms* hellige Stamtræ, plantet med *Røverhaand*, havde et Spyd til Rod. Vel kunde *Historieskriverne* ikke *nægte*, at *Anglerne* var de *Første* i vor *Folke-Kreds*, som baade *christnedes* ved *Aandens Sværd*, som er Guds Ord, og som vovede at gjøre deres *Modersmaal* til *Skriftsprog*, længe før *Karl den Store* gik i Skole hos *Alcuin*; men at denne "*Alcuinus*" var *Angleren Ælkvin*, og at *Tyskernes* Apostel ikke holdt op at være *Angleren Vinfrid*, fordi man kaldte ham "*Bonifacius*", og at det aabenbar var *Anglernes* Fortjeneste, at *Christendommen* forplantedes til *Nord-Tyskland* og *Høinorden* paa *aandelig* Maade, og at *Modersmaalet* baade i *Tyskland* og især paa *Island* blev *Skriftsprog*, hvorved Grunden blev lagt til hele den *aandelige* Udvikling, som har fundet Sted og kan finde Sted i *Tyskland* og *Høinorden*, see, det er det virkelig lykkedes *Historie-Skriverne* at *skjule* baade for sig selv og for deres Læsere giennem mange *Aarhundreder*, hvorved man da ogsaa har naaet at give den *Engelske*, *Saxiske* og *Høinordiske* *Reformation* Udseende af en *aandløs Revolution*, skiøndt den aabenbar er en *xxvii aandelig Fornyelse* og *Opvækkelse* af den i England, *Nord-Tyskland* og *Høinorden* oprindelige, med *Folke-Aanden* og *Folke-Hjerterne* overensstemmende *Prædiken*, *Sang* og *Skrift* paa *Modersmaalet*.

Hvad der gjorde denne Forkludring af *Kirkens*, *Skolens* og *Folkelivens* Historie *muelig*, det var jo

aabenbar den saakaldte *Angel-Saxiske Literaturs* voldsomme *Afbrydelse* og hardtad fuldstændige *Udryddelse* under det *Normanniske* Aag i England fra det *Ellevte* til det *Fjortende* Aarhundrede; thi kun derved blev det mueligt, at man selv midt i *Engeland*, med *Gibbon* og *Hume*, kunde indbilde sig, at *Kædmunds* og *Bedas* og *Ealdhelms*, *Ælfreds* og *Ædelstens* Tankegang og Tungemaal hørde til det raaeste *Barbari*, hvorfra *Villum* Bastard med sit gode *Sværd*, og hans *Franske* Bisper og Abbeder med deres *Pluddervælsk*, først begyndte at udfrie de stakkels *Angler*.

Vistnok kunde og skulde den *Islandske* Literatur paa Modersmaalet, fra det *Tolvte* til det *Femtende* Aarhundrede, have viist Historie-Skriverne, at de var kommet paa gale Veie, og have drevet dem tilbage til den *Angelske* Prædiken, Sang og Skrift paa Modersmaalet, hvoraf den *Islandske* Dannelse og boglige Konst maatte være *frembragt* eller dog *fremkaldt*; men deels forblev den *Islandske* Literatur længe ligesaa ubekjendt som den *Angelske*, hvor man skrev *Verdens-Historier*, og deels er *Studere-Kamrets Nisser* de meest haardnakkede af alle, saa at selv naar man vil flygte fra dem, stikke de midt paa Veien Hovedet ud imellem Boghylderne og hvæser, "*vi xxviii flytter*". Selv nu derfor, da *Eddaerne* er oversat paa *Fransk*, maaskee endog paa *Italiensk*, og da den *Islandske* Literatur har hævdet sig en Plads i alle verdenshistoriske Bogsamlinger, selv nu, saa længe efter at min Haandbog i *Middelalderens* Historie er kommet for Lyset, vil det, ikke mindst i Engeland selv, koste Kamp og Møie, før *Verdens-Historiens* Haandskrivere, selv med det *halve Øie*, som er alt hvad de laane *ubehagelige* Opdagelser, nødes til at see, og under Mund-Krampe nødes til med Pennen at bekiende, at de har gaet i Taaget.

Det er derfor efter Omstændighederne intet Under, skiøndt det kun er forklarligt af "*den sorte Død*" med Blækhush-Graven i Aandens Rige, at selv *Bjovulfs-Drapen* har behøvet mere end en *Menneske-Alder* til at aftvinge det lærde Europa lidt Opmærksomhed baade paa sig selv og paa den *Angelske* Literatur i det Hele, men da den dog har naaet det og har allerede draget baade *Kædmunds* Sangværk og *Anglernes* Postil, *Exeter-Bogens* blandede Digte og *Layamons* Rim-Krønike heelt eller halvt op af Graven, saa er *Heltedigtets* Redning, som en Brand af Ilden, aabenbar en *Bladvending* i Literaturens Historie, og et Forvarsel for en tilsvarende *Bladvending* i *Verdens-Historien*, som alle *Aander*, hvad de end ellers kan have enten paa Tunge eller bag Øre, maa hilse med Høisang, da det er klart, at *Folke-Livet*, hvad man saa end vil bruge eller misbruge det til, først bliver *brugeligt*, naar det vaagner og reiser sig paa *Modersmaalet* i *Folke-Aandens Kraft!*

xxviii At nu *Bjovulfs-Drapen* ingenlunde har været det *eneste* større Kvad af *Anguls* Skjalde, hvori de stræbde at forbinde og bevare deres folkelige Oldsagn, det kunde man vel slutte sig til fra det Eneste, der nogenlunde heelt og holdent naaede til os, thi ethvert saadant *Mesterstykke* forudsætter og fremkalder altid endeel baade *Svendestykker* og *Drengestykker* i samme Retning, saa det store Digt paa Modersmaalet, som efter et samtidigt Vidnesbyrd, blandt andet ved sit kiønne Bind og glimrende *Forbogstav*, lokkede Kong *Alfred* i sin Barndom til at stave og lægge sammen, behøvede vist ikke at have været *Bjovulfs-Drapen*, især da vi har samme Hjemmel for, at *Alfred*, før han kunde læse, havde blot ved Hørelsen indpræntet sig mange *angelske* Digte i sin Hukommelse; *Alfreds Levnets-Beskrivelse af *Asser* i Monumenta Britanniae. 1848. Vol. I. p. 473-74. men de Brudstykker af et andet større angelsk Digt, som man nys saa uventet fandt paa det Kongelige Bibliothek her i *Kjøbenhavn*, maa dog overbevise selv den meest haardnakkede Tvivler om, at *Bjovulfs-Drapen* ikke har været *enestaaende*, men i det mindste havt en ganske mærkelig *Valders-Kvide* ved Siden ad sig, *Disse Brudstykker er allerede med største Omhu udgivne af Professor G. Stephens under Titel: *Two Leaves of King Waldere's Lay*. By George Stephens, Esq. Cheapinghaven and London. 1860. thi skiøndt jeg ikke her kan udbrede mig over disse baade smaa og dunkle, men høist mærkværdige Brudstykker, staaer det dog klart for mig, at de har tilhørt et stort og blomstrende angelsk Kvad, som ventelig var Kilden til det *Latinske* Digt i classisk Stil om *Valders* Flugt med *Hildigun* fra Hunnekongen *Atles* xxix Gaard og hans Kamp underveis med *Gunnar* Gjukung (Guðhere), som vilde røve hans Skatte. *Af det latinske Digt har jeg kun seet *Fischers* Udgave fra 1780 under Titelen: *De prima expeditione Attilæ et de rebus gestis Waltherii*. (Om *Atles* første Tog og om *Valders* Bedrifter.)

At der imidlertid mellem de større *angelske* Saga-Kvad i det høieste kun i *Valders-Kviden* har været et *Sidestykke* til *Bjovulfs-Drapen*, omtrent paa samme Maade, som *Odyseen* er et *Sidestykke* til *Iliaden*, det slutter jeg ikke blot af *Heltedigtets* udmærkede Beskaffenhed, men ogsaa af den gamle Bog-Historie, der ei engang hos *Grækerne* lader os formode noget *Sidestykke* til de *Homeriske* Digte, hvoraf det ene besynger det *folkelige* *Storværk* og det andet den længe savnede og hardtad opgivne *Folke-Helts* *Hjemreise* og *Hjemkomst*. Vel kan og vil det sagtens synes de *classiske* Lærde ikke blot latterligt, men hardtad bespotteligt, at nævne *Bjovulfs-Drapen* og *Valders-Kviden* ud i eet Aandedræt med *Iliaden* og *Odyseen*; men deels skulde *Classikerne*, som har været nærved at sætte den poetisk usle *Æneide* over den mageløse *Iliade*, helst tie stille, og deels er her hverken Tanke eller Tale om nogen Sammenligning eller Sammenstilling af de *Græske* og *Gothiske* *Konstværker*, men kun Vink om, at de *Angelske* *Heltedigte* betegne omtrent samme *Trin* af poetisk Udvikling som de *Græske*, og saalidt som *Høinordens* Aand vil maale sig med *Grækenlands* i *kvindelig* Skiønhed, Klarhed eller Smag, saavist hævder den sig dog ved *mandig* Storhed, Reenhed og Dybsindighed sin Hædersplads ved *Græker-Aandens* Side, og leer kun ad *Latin-Skolens* clasxxsiske Afguder, som et overflødig Beviiis paa Stilemageriets Aandløshed. *Bjovulfs-Drapens* Skjald har nemlig ingenlunde villet nøies med at forbinde enkelte Optrin af Nordens Kæmpeliv fra *Skjold* til *Rolf* og fra den gamle *Hrædel* til den unge *Viglaf*, men har indvævet sine *Danske* og *Gothiske* Oldsagn, om ikke

smagfuldt, saa dog snildt nok i Heltens storladne *Æventyr*, saa hele det *Gothiske Kæmpeliv* med dets *Ragnarok* speiler sig deri langt fuldere og klarere end i *Stærkodders Rimkrønike* og *Volsungernes Sørgepil*, hvoraf den første maa være *Dansk* og det andet *Vildgothisk Arbeide*.*Af *Rimkrøniken om Stærkodder, Størværks Søn* har vi vel kun et forgjort Brudstykke i *Saxos Latinske Vers*, men kan dog af *Sagnet* giætte os til *Gangen*, og i de *Eddiske Volsung-Kvider* seer vi tydelig Brudstykkerne af den stolteste *Gothiske Bygning*, man kan tænke sig.

Der er nemlig to *Kæmpeværker*, som *Gothe-Folket* især har prøvet sine *Kræfter* paa, det ene *Opvækkelsen* af det indslumrede *Heltemod* og det andet *Hevn over Rovgierrigheden*, som har ranet al *Verdens Herlighed*, hvad klarest lader sig fremstille under Billedet af en *Valkyrie i Dødsdvale* og *Kampen* med en *Ild-Drage*, som ruger over en umaadelig stor *Gulddynge*, hvorom derfor ogsaa *Volsung-Kviden* dreier sig, men sært forvirret af den *Tyske Romantik*, der, som *Niflungs-Kvadet* (*Lied der Niebelungen*) lærer os, har stræbt at flytte det store *Brændpunkt* fra *Størværkerne* til *Kvinderne* (*Brynhild* og *Krimhild*), der, som rasende *Medbeilerinder*, drages om *Helten*. Sin *Konst* xxxiog *Smag* skal nu vistnok den gamle *Shakspear* ligesaa lidt som den *Unge rose* sig af, thi den søvndyssede *Valkyrie* bliver hos ham, hardtad ligesom i den *Danske Rimkrønike*, til fordrukne, snorkende *Leire-Kæmper*, og *Heltens æventyrlige Kamp* med *Trolden*, som kaster *Søvn* paa *Kæmperne*, og med *Ild-Dragen*, som ruger over *Helte-Guldet*, savner al *poetisk Forbindelse*, ja, for en *Feils Skyld* maa *Bjovulf* brydes baade med *Grændel* og hans *Moder*, og faaer kun *Utak* af *Skjalden* for sin *Dødskamp* med *Stærkhjort*; men *Kæmpeskjalden* trodser kiækt alle *Udsættelser* paa sit *Arbeide* med sit *Falkesyn* og sit *Løvebrøl*. Medens han nemlig løfter sin *Gothe-Helt* til *Skyerne høit* baade over *Hermod* og *Volsungen*, og stiller *Størværkerne* i deres rette baade *historiske* og *poetiske Følge* og *Forhold*, saa seer han dog godt, at ogsaa hans *Gothe-Helt*, som vil gaae for *Thor* og fælde *Midgaards-Ormen* for tidlig, gaaer paa *vilde Veie*, og spilder *igrunden* sin *mageløse Styrke*, saa hverken kan han vække *Heltemodet*, end ikke i sin egen *Gaard*, eller frelse *Hrædinger* eller *Vægmunding* fra *Undergang*, saa *Drage-Guldet* er til ingen *Nytte*, men maa graves ned igien med ham til *Rov* for *Dragens Datter*. Netop saaledes gik det jo med *Gothernes verdensberømte Kamp* for at vække *Nordens Valkyrie* i *Hjemmet* og fravriste den *Romerske Drage* sit *Rov*, saa den *Angelske Helteskjald* havde ligesaa god *Grund* til at bryde alle *Konstens Regler*, som *Uffe* til at sprænge sin *Brynje*, og han har brugt sit *Sværd* ligesaa godt som *Uffe* sit *Skræp*, og *Bjovulf* det gamle *Jettesværd*, der begge, ligesom hans, var afbrugt med det samme. Sammenlignes endelig xxxii *Skjaldens* med *Heltens* *Bedrifter*, da finder vi ogsaa derved en *slaaende Lighed*, thi det *Angelske Skjaldskab*, som han vilde fornye, forældedes ligefuldt til det *uddøde*, og de *Nordiske Oldsagn*, som han vilde udrydde af *Glemsel*, sank strax saa dybt tilbage deri, at vi kunde fristes til at tænke, de havde aldrig været til uden i hans *Hjerne*, naar ikke de uforglemmelige *Navne: Hermod, Volsung, Skjold* og *Rolf* forbød det, og naar ikke de *Frankiske Aarbøger* ovenikøbet gjorde os den *uventede Tjeneste* at bevidne ikke blot de reent forglemte *Gothiske Kongesagns* men *Gothe-Kongen* *Higelaks* *virkelige Tilværelse*.

Herved mindes vi kraftig om *Bjovulfs-Drapens sagnhistoriske Værd* og *Vægt*, men førend vi gaaer ind paa den nærmere *Betragtning* heraf, maae vi dog endnu et *Øieblik dvæle* ved dens *æventyrlige* eller saakaldte *mythiske* *Vilkaar*. Disse har jeg vel alt stræbt at oplyse ved at pege paa *Bjovulf* som en hverken meer eller mindre *mythisk Personlighed* end *Volsungen Sigurd Fofnersbane, Stærkodder, Størværks Søn*, eller *Peliden Akilleus* i *Iliaden*, thi skiøndt vi hverken har hørt, at *Bjovulf* som *Sigurd* skulde stamme fra *Odin*, eller, som *Stærkodder* være *Hærfaders Fostersøn*, eller, som *Akilleus* have en *Havfrue* til *Moder*, saa viser dog hans *Tredivemands-Styrke*, hans *Svømning* over *Østersøen*, saavel som hans *Dykke-Konst* i *Troldekjær*, at han ikke kan have været af *lavere Byrd*. Dette har imidlertid syntes *Engelskmændene* enten for sært eller for lidt, saa de har endelig villet gjøre *Bjovulf* enten til *Thor* eller til en anden *tysk* eller *nordisk* *Afgud*, uden at ændse, at xxxiii *Bjovulfs-Drapens Skjald*, som vidste godt hvad han gjorde, i saa *Fald* vilde holdt sit *Kvad* ligesaa reent for hans, som for *Odins, Thors* og *Freias* *Navne*, der i alt *Fald* laae ham meget nærmere.

Man maa nemlig ikke tænke, at det var med de *old-angelske* *Skjalde*, som med de *ny-angelske* *Digtere*, at *Nordens Gudenavne* kun var dem bekiendte fra *Slægtregistrene* og *Ugedagene*, thi baade *Vøluspaa, Havamaal* og de fleste *Eddiske* *Kvad* maa være *Angelsk* *Arbeide*, og det er desuden sikkert nok, at *Bjovulfs-Drapen*, der skyer de gamle *Gude-Navne*, forudsætter dog ligefuldt gamle *Gude-Sange*, og staaer netop paa samme *mythiske* *Trappetrin* som *Iliaden*, der leger med *Guderne*.

Det er vistnok sært, at *Helten* har faaet et aldeles *ubekiendt* *Navn*, men det vilde være lige sært, hvad saa end *Navnet* skulde betyde, og vi giætter derfor vist med *Rette* paa, at "*Bjovulf*" kun er en *Angelsk* *Forskrivelse* af "*Bodulf*", der paa *Angelsk* skulde skrives "*Beadowulf*", ligesom "*Starkaðr*" aabenbar er en *Islandsk* *Forskrivelse* af "*Stærkodder*", og jeg vil lægge til, at ligesom *Islænderne* har taget "*Bjarkes*" *Tilnavn* "*Bodvar*" for hans *Egennavn*, saaledes har sagtens *Anglerne* ogsaa taget den gamle *Gothe-Helts* *Tilnavn* for hans *Egennavn* eller dog foretrukket det i *Kvad*, medens hans bekiendte *Navn* spores i "*Hererik*", som han V. 2345 og 4406 synes at blive kaldt. I saa *Fald* vilde vi *Nordfarer* møde en gammel *Bekiendt*, *Gothekongen* *Heidrek*, som *Anglerne* kaldte "*Heaðoric*", og da han i *Fredegods-Sagnet* hos *Saxe* smelter sammen med *Erik Kæmpevækker*, kunde det Hele *poetisk* *afrundes*.

xxxiv Dog, dette er endnu kun en ganske løs *Giætning*, medens vi nødvendig maa komme til den *Slutning*, at naar de *Gothiske Oldsagn* om *Kong Hrædel* og hans *Æt* er ægte, da maa *Bjovulf*, trods sit sære *Navn* og sin *æventyrlige Skikkelse*, ogsaa nyde godt deraf, uden at hans *Tredivemands-Styrke* maa komme

ham mere til Eftertale end *Stærkoddens* tre Par Arme og tre *Aarhundreders* Alder, der kun er dem skiænkede som mythiske *Stillings-Mænd* for hele *Gothe-Stammen*.

Hermed vende vi os til *Bjovulfs-Drapens* Sammenhæng med Høinordens *Sagn-Historie*, som vi finder den i *Islandske Kilde-Skrifter* og i *Saxe Runemesters Danmarks-Krønike*, og heri gjør den en Vending og tænder et Lys, som vi aldrig turde ventet, ved at pege paa *Gothe-Kongen Higelaks* (Hugleiks) Søtog til *Frisland*, og hans Fald i Kampen med *Hetvarer* og de *Merovingiske Franker*; thi da vi hos *Gregor fra Tours* og i andre *Frankiske Aarbøger* finder dette Tog og dette Nederlag udtrykkelig omtalt, som en Mærkværdighed fra *Merovingen Theudeberts* (Thjodverds) Dage i Begyndelsen af det *sjette Aarhundrede*, saa har vi derved faaet et *Fodfæste* midt i de bølgende Oldsagn, hvorved vi ordenlig kan faae sikker Gang i dem*Merovingerne opdagede jeg først 1841. See "*Brage og Idun*". IV, 494. 497. 509.. At nemlig *Frankerne* har forskrevet *Kong Higelaks* Navn og kaldt ham "*Dansk*", og at de kaldte "*Hetvarerne*" *Attuarier*, det er, efter alle Kyndiges Dom, netop *Borgen* for *Beretningens Ægthed*, og da *Bjovulfs-Drapen* klarlig gjør *Kong Higelak* samtidig med *Hrodgar* og *Hrodulf* (*Saxes* og *Islændernes xxxvRo* og *Rolf*) i *Danmark*, ja, fører os derhos et halvt *Aarhundrede* tilbage til *Halvdan* og den verdensberømte *Hengest*, saa har *Nordens Oldsagn* derved vundet *Borgerret* i *Verdens-Historien*. Vel har *Bjovulfs-Drapens* *Engelske Udgivere* faaet den *Nykke* at benægte *Eenheden* af *Anglernes Hrodgar* og *Islændernes Hroar*, og vil ikke engang ret kiendes ved deres egen *Hengest*, men beviser det noget, da er det kun, hvor nær *Anglerne* have været ved at drikke hele deres *Nordiske Arvegods* op i *Franske Vine*, saa at, hvis vi ikke, til *Giengjæld* for mange gamle og store *Tjenester*, havde reddet *Bjovulfs-Drapen* til dem, som en *Brand af Ilden*, da var den sagtens gaaet fløiten med alt det *Andet*. Ligesom nemlig *Anglernes "Hroðgar"* og "*Hroðulf*" aabenbar er de samme Navne som *Islændernes "Hroar"* og "*Hrolf*", saaledes er *Islændernes Hroar* og *Helge*, ligesaavel som *Anglernes Hrodgar* og *Halga*, *Sønner ad Halvdan Skjoldung*, saa det vilde være et uøret Tilfælde, om de intet skulde have med hinanden at gjøre.

Udenlandske Sagnkyndinger maae derimod vistnok studse ved, at *Bjovulfs-Drapens Gothiske Kong Higelak* med hans *Fader Hrædel*, samt alle *Hrædlinger*, og deres mærkværdige *Sammenstød* med de *Svenske Skilfinger*, ikke har efterladt sig mindste *Spor* i vor ellers saa rige *Sagn-Kreds*, men skulde det vække *Tvivl* om noget, da kunde det jo dog aldrig være om *Ægtheden* af *de Sagn*, vi spore hos os selv, men kun om de hidtil *Ubekjendte*, og da nu netop disse *Gothiske Sagns Ægthed* er godtgjort af de *Fremmede*, saa tjener det netop til at bestyrke *Ægtheden* af de *Øvrige*, og vi, som veed, at *alle de Gothiske og Svenske Oldsagn* vilde være *xxxviforgaaede*, dersom ikke *Bjovulfs-Drapens Skjald*, *Saxe* og *Snorre* havde reddet enkelte af dem, vi forundre os kun over dette, og ikke over, at *alle Hrædlinger* og *Vægmundinger* maae takke *Angel-Skjalden* og *Gregor fra Tours* for deres priselige *Eftermæle*. Ogsaa herved stadfæstes *Havamaalets* bekjendte *Udbrud*:

Sjelden Bauta-Stene
Stande ved Adelvei,
Reiser dem ei Søn efter Fader;

thi det samme giælder aabenbar om *Oldsagn*, som glemmes i *Hjemmet*.

Mellem de os i *Høinorden* velbekjendte *Oldsagn*, som *Bjovulfs-Drapen* spiller paa, er nu *Vølunds* og *Volsungernes* de mest iøinefaldende, men herved maa dog bemærkes, at det er først seent opdaget, at *Bjovulfs-Drapen* ikke, som jeg selv har udspreedt, tilskriver *Sigmund Volsung* den *Drage-Kamp*, der, baade efter *Nordiske* og *Tyske Oldsagn*, tilhører hans verdensberømte *Søn: Sigurd Fofnersbane* (*Niflungs-Kvidens Siegfried*), og at man af *Bjovulfs-Drapen* ei kunde seet, om *Anglerne* havde *Vølunds-Sagnet* tilfælles med os, eller blot, som hele den *Gothiske Folke-Kreds*, *Vølunds-Navnet* paa den *Nordiske Dædalos* eller *Konst-Fader*. Dette lærde vi nemlig først af *Exeter-Bogen*, hvor vi fandt de to mærkelige *Vers* af *Anglernes Taalmodigheds-Vise*:

Wéland him be wurman
wræces cunnade,
an-hydid eorl,
earfoða dreág,
hæfde tó gesiððe
xxxviisorge and longað,
winter-cealde wræce,
weán oft on-fond,
siððan hine Niðhad
on néde legde
swoncre seono-bende
on syllan mon.
þæs ofer-eode,

þisses swá mæg.*For "be wurman" maae vi læse "bemurnand"; ofer-eode af "ofergangan" maa forstaaes ligesom det Danske "gaae over", i *Talemaaderne: Uveiret, Smerten, Ulykken gik over*, blev forvundet; istedenfor "on néde" maae vi læse "on níðe" og forstaae det *Følgende* om den *Lemlæstelse*, som lammede *Vølund*.

Beadohilde ne wæs
hyre bróðra deað
on sefan swá sár,
swá hyre sylfre þing,
þæt heó gearolíce
on-gieten hæfde,
þæt heó eácen wæs,
æfre ne meahte
þríste ge-þencan,
hú ymb þæt sceolde.
þæs ofer-eode,
þisses swá mæg.

Hvad der nemlig end heri falder os uforstaaeligt, saa er det dog klart, at *Anglerne* har havt det *samme* *Vølunds-Sagn*, som ellers kun findes i den Eddiske *Vølunds-Kvide*, hvor vi finder *Vølunds-Bøddelen Nidhad* baade som *Nidad* og *Nidud*, hans *Sønner*, som xxxviii *Vølund* hevnedes sig paa, og hans Datter *Bødvild*, som *Vølund* daarede.*Efter mine Tanker maa endog den Islandske *Vølunds-Kvide* være en Oversættelse fra Angelsk; thi kun deraf kan det, efter mit Skiøn, komme, baade at der næsten lige saa tit læses "Nípaðr" som "Nípuðr", at "Beadohild" er forskrevet til "Böðvildr", at der findes det reent Angelske Ord "jarknasteinar" og at endelig "hrósa" kun giver Mening, naar det tages for det Angelske "hreósan".

Hvad nu *Volsungens* berømte Drage-Kamp og Guld-Gæving angaaer, da afviger *Bjovulfs-Drapen* klarlig fra Edda-Kviderne og *Volsung-Sage deri*, at den *ikke* lader ham ride til og fra Valpladsen paa *Sleipner-Føllet Grane*, men fører ham frem og tilbage paa *Lykke-Skibet*, som man seer V. 1784-87.

sæ-bát gehleód,
bær on bearm scipes
beorhte frætwa
Wælses eafera;

og da "eafera" sædvanlig betyder "*Søn*", synes Daaden jo virkelig her at tillægges *Sigmund*, men da "eafera" dog ganske svarer til vores "*Afkom*", lader det sig ogsaa forstaae om enhver *Volsung*, og da nu Skjalden siger, at *Sigmund* havde *Fjotle* (Fitela) med sig ved al sin Bedrift, men at *Fjotle* var *ikke* med ved Drage-Kampen, saa var det aabenbar overilet at sigte Angel-Skjalden for at ville berøve *Sigurd Fofnersbane* hans Tilnavn og mageløse Priis fra Østersøen til Middelhavet. Alt vel overveiet, maa vi derfor meget mere antage, at Skjalden netop har villet tilskrive *Sigmund-Sønnen* det mageløse Storværk, ved V. 1762-1771:

xxxix *Sigemunde* gesprong
æfter deað-dæge
dóm unlytel,
syððan wíges-heard
wyrn ácwæalde,
hordes hyrde,
he under hárne stán
æðelinges bearn
ána genéðde
frécne dæde.

Ved "æðelinges bearn" skal vi nemlig tænke paa "*Sigmunds Søn*", som gjorde sin Fader Ære i hans Grav, og ventelig har for "syððan wíges-heard", hvor *Navnet* nu fattes, enten staaet "Sigeferð wíges-heard" eller "syððan Wælsing wíges-heard".

Da det hos os er sædvanligt at slaae "*Volsunger*" og "*Ylfinger*" sammen, som een og samme Slægt med to Slægt-Navne, saa maa det med Flid anmærkes, at *Bjovulfs-Drapen* umiskienkelig skiller sine "*Vylfinger*" fra "*Volsunger*" og betegner dem som et Nabofolk til *Gother* og *Danskere*, saa de rimeligviis maa søges i *Norge*, hvor da ogsaa, efter *Saxe*, *Erik* den Veltalende (Eiríkr inn málsþaki) havde hjemme, om hvem vi læser i "*Skalda*", at han var af "*Ylfing-Slægten*" *Snorres Edda (i *Rasks* Udgave S. 192-93), hvor *Ylfinger* og *Volsunger* ogsaa klarlig adskilles. Da nu, saavidt jeg veed, hele Sammenblandingen af *Volsunger* og *Ylfinger*, som *Skalda* ligefrem modsætter sig, ene beroer paa et løst henkastet Ord i *Fortalen* xltil en Edda-Sang *Den ældre (Sæmunds) *Edda* (i *Munchs* Udgave) S. 89. Sammesteds S. 88 synes Skjalden at henføre *Ylfinger* til "*Gylfe*"., saa bør den agtes for død og magtesløs, om der end ikke skulde opdages flere Spor af *Ylfingernes* Idrætter, eller af den *Heaðolaf Ylfing*, som, efter *Bjovulfs-Drapen*, fældedes af *Vægmundingen Egthjov* og maatte bødes for i dyre Domme.

Endnu een gammel Bekjendt fra den mythiske eller episke Tid møder vi i *Bjovulfs-Drapen*, nemlig *Hermod*, thi, skiøndt her spilles paa et *Hermod-Sagn*, som vi ikke kiender, er der dog ingen Grund til at skille *Bjovulfs-Drapens* *Hermod* fra ham, der spiller en udmærket Rolle i ***Balder-Sagnet***, og som har sin faste

Plads paa de *Angelske* Stamtavler, mellem *Odins* Forfædre, hvorved han endogsaa er smuttet ind i *Gylfe-Legens* berygtede Fortale**Snorres Edda (Rasks Udgave) S. 13.* Hvis ikke den eddiske *Hyndle-Sang* skulde være *Angelsk* Arbeide, maae vi dog ogsaa i vort *Norden* have havt Sagn om *Hermod* som Helt, siden han der stilles ved Siden ad *Sigmund Volsung*, naar det hedder om *Odin*:

Gaf hann *Hermóði*
hjálm ok brynju,
en *Sigmundi*
sverð at þiggja **Sæmunds Edda (Munchs Udgave) S. 67*, men vistnok har *Hyndlas Sang* saamange os *fremmede* Navne, at den sagtens har hjemme hos *Anglerne*.

Det *Angelske* Sagn, seer vi for Resten, har fremstillet *Hermod* som en af de berømteste Kæmper i *Skjoldungernes* ældste Gaard, men som Lykken gjorde *xl*overmodig og grusom, og forlod ham derpaa aldeles, saa han faldt i *Jettevold* og fik en ynkelig Ende, saameget ynkeligere, som Haabet om hans Søn ogsaa skuffedes, hvorved vi bagvendt mindes om det "*Hel-Rid*" som er den *nordiske* *Hermods* mythiske Bedrift. Endelig finde vi i *Hakonsmaal* *Hermod* udgaaende fra *Valhal*, Haand i Haand med *Brage*, og vil vi see andet deri end et *Vindæg* af "*Eivind Skaldaspilder*" da maae vi derved komme til at tænke os *Hermod* som en af vore *Arilds-Skjalde*, der enten selv red til *Hel* paa *Sleipner* for at giæste *Balder*, eller blev viist til *Hel* af sin Eftermand, men dog kun som en lille Udflygt fra *Valhal*. *Hermod-Sønnen* hedder for Resten altid paa Stamtavlerne "*Skeldva*" og skal, efter *Skalda*, være *Skilfingeres* Stamfader.

Herved mindes vi om, at *Skilfingerne*, som i *Bjovulfs-Drapen* bryster sig paa den *Svenske* Throne, ei heller paa *Island* har været aldeles ubekjendte, men om deres Skæbne og Bedrifter hører vi intet derfra, og kun i *Hyndle-Sangen* synes "*Skilfinger*" at staae istedenfor "*Ynglinger*", som ellers hos os er de *Svenske* *Arilds-Drotters* staaende Tilnavn. Da imidlertid de bekjendte *Ynglinger*: *Ann* eller *Ønn*, *Ottar* og *Adils*, og især de to sidste, er kiendelige i *Bjovulfs-Drapens* *Skilfinger*: *Ongenthjov*, *Ohter* og *Eadgils*, og da *Eadgils* her staaer i Linie med *Hrodulf*, ligesom hos os *Adils* med *Rolf*, saa er det uden al Grund, at man udenlands har anseet dem for uforligelige.

Om den store Krig imellem de *Svenske* *Skilfinger* og de *Gothiske* *Hrædlinger*, som *Bjovulfs-Drapen* besynger, veed *Ynglinge-Saga* vist nok intet at forxlitælle, men da *Harald Haarfagers* Hoved-Skjald *Thjodolf* af *Hvine*, paa hvis Vers fornævnte *Saga* er bygget, egenlig kun besynger *Ynglingernes* *Død* og *Bautastene*, maa det i Livet og i Marken ei være til Skade for deres gode Navn og Rygte, og det er i Øvrigt baade af *Saxes* og *Snorres* Fortællinger klart nok, at Modsætningen mellem *Svenskere* og *Gother* har endnu i det *Ellevte* Aarhundrede været skarp nok, saa den maatte sagtens i det *Femte* og *Sjette* Aarhundrede være bidhvas tilgavns.

Da vi imidlertid nu engang savne alle andre Efterretninger om Arve-Feiden i gamle Dage end *Bjovulfs-Drapens*, og da *Skjalden* lidt ubehændig har indskudt hvad han vidste i kun halvt sammenhængende Brudstykker, saa holder det haardt at gjøre noget Heelt ud deraf, men dog gienkiender vi her godt i det Smaa det store *Gothiske* *Sørgespil*, saa at skiøndt vi ikke engang ret veed, hvor *Skjaldens* *Gothland* laae, borger dog Sagnet selv for sin Ægthed, og de *Frankiske* *Aarbøger* har, som sagt, ved at melde os *Kong Higelaks* Fald i *Frisland*, givet os Troen i Hænderne. Sagnet begynder med den gamle *Kong Hrædel*, som vi kan skiønne har i sin Velmagt været en vældig Drot i sin Kreds, som *Svenskerne* enten har maattet bukke for, eller har dog ikke vovet at udæske; thi Freden brydes først af *Ongenthjov*, den gamle Hugaf, da *Ulykken* har nedslaaet *Gothernes* Mod og lagt *Kong Hrædel* i Graven. *Ulykken* har en fjern men dog mærkværdig Lighed med den brittiske *Kong Lears*, som *Shakspear* har stræbt at forevige, og en Broder til *Shakspear* vil kunne fremstille *Kong Hrædels* *Ulykke* med sine *tre* *xl*III *Sønner* ligesaa gribende som *Kong Lears* med sine *tre* *Døttre*, uden at laane det mindste; thi da *Hædken* (*Hakon*) ved et Vaadeskud dræber sin ældre Broder *Herebeald* (*Hærbalder*) ligesom *Hødur*, dræbde *Balder*, blev den gamle Fader vanvittig, og glemde aldeles, at han havde to *Sønner* tilbage, saa han sang det ene *Sørgekvad* oven paa det andet, alle med det Omkvæd, at han havde kun to *Sønner*, begge døde, den ene faldet af Vanvare for Broderhaand og den anden svævende i Galgen som Brodermorder, medens deres gamle Fader gik barnløs og trøstesløs i Graven.

Svenskerne gjorde da under *Ongenthjov* Landgang paa *Gothland* (rimeligviis *Øen*, som endnu østenfor *Sundet* bærer samme Navn, men som vi kalder *Gulland*) og fik Held til ikke blot at fælde *Hædken* og bortføre hans *Dronning***Det sidste kommer for Dagen, naar det fortvivlede "bryda heord" 5853 læses "bryd á herode"* som *Islændernes* "*hertók*" (ranede)., men til at ødelægge hele *Gothe-Hæren*, saa dens ringe Levning fandt sig om Aftenen indesparret i *Ravne-Skoven*, for næste Morgen, efter *Ongenthjovs* frygtelige Trudsel, enten at springe over Klingen eller, for *Løiers* Skyld, dingle i Galgen. Den yngste *Hrædling*, *Higelak*, kom imidlertid med Undsætning i Morgengryet, og, skiøndt vi ikke kan oprede de nærmere Omstændigheder, seer vi dog, at *Ongenthjov* maatte pakke sig, og faldt siden i et Slag med *Higelak*, for to Brødre, *Vanraads* *Sønner*, *Jofur* og *Ulf*, der vel var To om Een, ligesom *Kette* og *Vigge* om *Adils*, men vandt dog stor Ære ved Bedriften, saa *Jofur* endogsaa fik *Higelaks* eneste Datter, *Hylde*, til Ægtefælle.

*xliv*Om *Ongenthjovs* *Sønner*: *Ottar* og *Unild* (*Ohter* og *Onela*), avlede, som det synes, med den ranede *Gothiske* *Dronning*, har søgt at hevne Skade, veed vi ikke, men det har i alt Fald været forgiæves, saalænge

Higelak stod for Styret og *Bjovulf* gik i Spidsen, thi da, siger Skjalden, behøvede man ikke at leie Kæmper enten blandt *Danskere*, *Svenskere* eller *Gepider*, og selv efter *Higelaks* Fald, mens *Bjovulf* var Formynder for hans unge Søn *Haarderaad* (Hardred), havde *Gothland* Fred. Først da *Haarderaad* selv havde bestaget Høisædet, og maaskee oversaae *Bjovulf*, gjorde *Ottars* Sønner Landgang paa *Gothland* for at hevne deres Bedstefader, og havde Held til at fælde *Haarderaad*, men maatte dog pakke sig for *Bjovulf*, som nu besteg den ledige Throne, og, som det synes, under en Broder-Krig mellem *Ottar-Sønnerne*, fandt Leilighed til at ydmyge *Svenskerne* og fortjene Tak af *Adils* (Eadgils), som han skaffede Overhaand. *Hvordan* det endelig gik efter *Bjovulfs* Fald, da den unge *Viglaf*, som det synes, selv af *Skilfing-Blod*, skulde værgе *Gothland*, veed vi ikke, men at de bange Anelser, som Skjalden ved denne Leilighed udtrykte, gik i Opfyldelse, det veed vi af *Ingel Ildraades* Saga hos *Snorre*.

Af *Bjovulfs*-Drapens *Gothiske* Sagn staaer vel endnu det om Kong *Higelaks* Giftermaal med *Hygd* tilbage, men da *Skind-Bogen* netop under *Kvadet* derom har skiftet *Afskriver* og gjort et daarligt Bytte*Den ny *Skriver* har begyndt omtrent v. 3873. og da *Vidsidsmaal* ikke engang nævner Kong *Hrædel* og *xlvhans* *Æt*, men kun *Ongenthjov* som *Svensker-Drot**Vidsidsmaal (the Traveller's song) v. 64., saa maae vi lade den Sag staae ved sit Værd, og kan egenlig kun oplyse, at naar man udenlands endelig vil gjøre *Hygd*, efter *Kvadet* ung som *Rosens-Knoppen*, til *Enke* efter *Offa*, da løber man aabenbar med *Liimstangen*.

Bjovulfs-Drapens *Offa* tvivler nemlig ingen af os om, jo er den *Offa*, *Vermunds* Søn, som findes paa de angelske Stamtavler, ei langt fra *Odin*, saa at naar man tager *Higelak* og hans Hustru for levende Folk i Slutningen af det femte Aarhundrede, da forbyder Giftermaalet mellem *Offa* og *Hygd* klarlig sig selv; men desuden seer man let, at *Offas* Dronning, hvis *Drude-Navn* endnu kan spores*V. 3856 hvor "þryðo" sikkert skal være Navnet paa *Offas* Dronning, som baade paa Stamtavlerne og i *Munkekrøniken* om *Offa* kaldes med et lignende Navn., kun er smuttet ind i *Kvadet* til Sammenligning med *Hygd*, *Hæreds* Datter, som ventelig ogsaa har været bevogtet af en *Lindorm* eller et andet Udyr, der maatte fældes af hendes Beiler. Dette, som vi kan slutte af *Kvadet* selv, bestyrkes ved *Saxes* Fortælling om den *Svenske* Kong *Herods* Datter, som havde saa slem en Livvagt*Saxe *Runemesters* *Danmarks-Historie*, *Müllers* Udgave S. 443., thi vel kaldes denne *Prindsesse Thora* og befries af *Regner Lodbrog*, men naar man veed, at *Saxe* efter *Braavalle-Slaget* har i *Sagn-Historien* maattet tye til *Islandske Kilder*, og at *Regner Lodbrogs* Saga er en historisk *Roman*, der uden videre gifter *Regner* i det *Ottende* Aarhundrede med *Sigurds* og *Brynhilds* Datter fra *xlvidet* *Fjerde*, da lader man sig ikke skræmme af *Tidsregningen*.

At nu ogsaa Skjalden holder med Dronning *Drude* eller *Ædel-Drude*, mod den *Vermunds* *Søstersøn*, som beskyldte hende for at have staaet sin *Husbond* efter *Livet*, agter jeg, trods *Textens* *Usikkerhed*, for sikkert nok, og at det samme har været Tilfældet med Kong *Offa*, saa *Fætteren* maatte pakke sig*Bjovulfs-*Drapen* v. 3874-3918 og de tilsvarende *Anmærkninger*, hvor jeg har givet mine Grunde..

Hvad endelig Kong *Offa* selv og hans Giftermaal angaaer, da kaldes *Drude* vel her, ligesom i *Munkekrøniken* en "*Frankisk*" *Prindsesse*, men hun rømmer ingenlunde, som i den, over *Havet* fra sin *Fader*, men roer kun over "*den gule Flod*" paa sin *Faders* *Tilskyndelse*, saa her maa man tænke paa det sønderjydske *Angeln* og det holstenske *Mauringien* (*Stor-Marn*?) hvor jo *Frankerne* selv siger, de har boet, før de tog *Deel* i *Folke-Vandringen**Bjovulfs-*Drapen* v. 3892-95.

- hió *Offan* flet
ofer fealone flód
be fæder-láre
síðe ge-sóhte.

, og skiøndt jeg ikke veed, om *Eideren* er ligesaa "*guul*" en *Flod* som *Elben*, maae vi dog tænke paa *Eideren*, især fordi det var her *Uffe Vermundsens*, baade efter det store Sagn hos *Saxe*, og efter *Levningen* i *Munkekrøniken*, bestod den svare *Tvekamp*, Een mod To, som der sikkert ogsaa spilles paa i *Vidsidsmaal*, hvor vi læser (v. 77-90).

*XLVII**Offa* geslóg
ærest monna
cniht wesende
cyne-rica mæst,
(næinig efen-eald him)*Vi maae v. 80 læse "cynelícre mærd" og v. 81 "efnde" før "him."
eorlscipe máran
on orette*Man har villet gjøre et *Verbum* af "on orette" men forgiæves; vi skal vist læse: on (an) oretta, áne sweorde" og tænke paa *Uffe*, Een mod To, med *Sværdet* *Skræp*.
áne sweorde,
merce ge-mærde*Enten maa *Anglerne* have havt et "ge-máeran" som betød at sætte *Grændse-Skiel*, eller vi skal læse "máeru ge - marcode" i samme *Mening*.
við *Myrgingum*

bi *Fífeldore* *Selv Englænderne indrømme, at "Fífeldor" maa være det samme som "Eidora", paa Islandsk "Ægis dyrr."

heóldon forð siððan.

Engle and *Swæfe* *Swæfe maa være en Skrivefeil for "Seaxe," blandt andet fordi vi ikke finde "Swæfe" men "Swæfas" hos *Orosius*.

swá hit *Offa* geslóg.

Ligesaalidt som det var med en Pen, *Uffe* satte "*Eider-Grændsen*," og ligesaalidt som *Pennen*, selv i sine mest glimrende Dage, har mægtet at forsvare *Dannevirke* eller hænge "Leddet ilave," ligesaalidt nytter os i sig selv de gamle *Skjoldungers* Priis paa Papiret, men vi kan dog ikke andet end glæde os over, at Anglernes gamle Hovedskjald har givet dem og *XLVIII Danmark* meget bedre Lov end den *Ny*; thi det har saa meget mere at sige, som den *Gamle* aabenbar kiendte *Danmark* og *Skjoldungerne* meget bedre end *Hamlets* Engle-Skjald.

Var nemlig endog Oldsagnet om Kong *Skjold*, alle *Skjoldungernes* Stamfader, og hans hemmelighedsfulde Forhold til *Danmark*, det eneste, Angel-Skjalden havde balsameret og giemt for os, saa maatte vi dog være ham meget taknemmelige, thi vel har vi smukke Sagn om Kong *Skjold*, baade som *Løders Søn* hos *Saxe* og som *Odins Søn* hos *Snorre*, men dog ikke Mage til det *Angelske*, om "*Barne-Engelen*," der giæstede vore Kyster, slumrende paa *Korn-Negen*, blev som *Danmarks Skytsaad* (familiar) vor Konge, og vendte ei tilbage til *Alfhjem* eller *Gimle*, før han havde skaffet os Ære, Fred og Lykke midt iblandt stridige og nærige Naboer, og efterlod en Kongeslæggt, der giennem Aarhundreder, som den *Frede gode*, skulde bæres paa Hænderne af *Folket* *Vel henfører *Ædelvard* og de andre *Latinske Krønike-Skrivere* Oldsagnet om det folkeløse Stor-Skib med Barne-Kongen til "*Skef*" men Angel-Skjalden har nok vidst langt bedre Besked med Nordiske Oldsagn end "*Latinerne*", og desuden kan man godt see Grunden til at man kaldte den lille ubekjendte Skibs-Dreng *Skefing* efter den "*Skef*" som siges at have været Noas *fjerde Søn*, født i *Arken*, mens der ikke var fjerneste Grund til at lade *Skef* selv efter Aartusinders Forløb flyde op i *Danmark*. Af denne Kongelige *Skjoldung-Stamme* nævner Angel-Skjalden: *Bjovulf*, *Halvdan* den Høie, hans tre Sønner *Hjörgar*, *Hrodgar* og *Helge* den Brave, *Hjörgars Søn Hjörvard*, *Hrodgars Sønner Hredrik* og *Hrodmund*, og endelig, uden *XLIX Faders* Navn, *Hrodulf*; hvoriblandt kun eet Navn, nemlig *Bjovulfs*, er os aldeles fremmed, medens de andre Navne ikke blot har en hjemlig Klang, men er tildeels velbekjendte, som *Halvdan*, *Roe* (Islændernes *Hroar*) *Helge* og *Rolf*. Da nu imidlertid *Halvdan* og *Roe*, som vi kun har hørt meget lidt om her hjemme, er *Hoved-Skjoldungerne* i *Bjovulfs-Drapen*, saa er baade Toget til *Jotunheim* i Kong *Halvdans* Tid og *Maglebardernes* Optøier i Kong *Roes* Gaard os ganske nye Begivenheder, som det maa være os en Fornøjelse at gjøre Bekjendskab med. Mærkeligt er det dog, at ligesom vi her hjemme kun har hørt om Kong *Roe*, at han bygde *Roskilde*, saaledes synes ogsaa *Byggeriet* at have været den vigtigste Bedrift af *Hrodgar*, som Skjalden havde hørt tale om; thi vel roser han *Hrodgar* for Heltemod i *Ungdommen*, men nævner dog ingen Heltegierninger af ham, da Striden med *Maglebarderne*, efter *Vidsidsmaal*, maa henføres til den senere Tid, da *Hrodulf* (*Rolf*) var blevet voxen. *Hrodgar-Borgens* Navn (*Heort*) vilde efter den danske Mund være *Hjortholm*, men dersom *Tyskerne* ikke ganske for intet har skiænket os "*Herthedalen*", maa det vel staae i Forbindelse dermed.

Hele det Billede, *Bjovulfs-Drapens* Skjald giver os af *Livet* paa *Hjorte-Borgen*, passer for Resten vidunderlig godt til den historiske Betragtning af Dagene i *Danmark*, som de maae have seet ud i *Rolfs* Opvæxt eller i den danske *Guldalders* Aftenrøde, som *Rolf* kun forgiæves stræbde at forvandle til en ny Morgenrøde, og blev kun Helten i et rørende Sørgespil, som maa kaldes det danske *Ragnarok*, hvori *Bjarke* og *Hjalte* svare til *Thor* og *Frei*, som falde ved *Odins* Side, og *Vigge* svarer til *Vidar*, som hevner Seierfader paa *Fenris-Ulven*. Enten vi nemlig hører paa *Hrodgar* med hans Gammelmands-Klynken og Klogskab, eller paa hans Drost *Hunferd* med store Ord i Munden, men kun lidt Mod i Bringen og Skielmen bag Øret, eller vi seer paa Dronning *Væltbjov* med Skuespillerindens Finhed og Væverhed, paa hendes kiære Sønner uden Mund og Mæle, eller paa de snorkende Kæmper med *Æsker* i Spidsen, der lod sig æde med Hud og Haar af Trolden, uden engang at vaagne; da gienkiender vi saa meget bedre den *Danske* Ynkelihood i *Aandens Fraværelse*, som vi selv har haft Nok af den for Øie, og det med den samme dybe *Hjerteligheds* Giennemskin, som godt kan røre en Gothisk *Stærkodder* til at kæmpe som en Løve for de falmede, men dog igunden *gyldne* Hjerter.

Alt dette har man naturligtviis *udenlands* endnu ingen Tanke om, og selv her hjemme langt mindre Øie end Øre for, men desuagtet er det dog lige sandt, og er ingenlunde saa pæredansk, at det jo hænger nøie sammen med *Verdens-Historien*; thi hvad vi alt forud maatte giætte, at *Danmarks* Næde og Trang til Gothiske *Leiekæmper* faldt sammen med den *Angelske* *Udvandring* i det *Femte* Aarhundrede, det har *Bjovulfs-Drapen* slaaet fast, ved at redde Oldsagnet om *Friser-Høvdingen Hengest*, der i den *Danske* Kong *Halvdans* Ærinde, førde an paa Toget til *Jotunheim*, og har da siden taget Broderparten baade af det *LDanske* Mod og den *Danske Flaade* med sig til *Bretland* *At nemlig *Høvdingen* for det store *Englands-Tog* virkelig traf til at hedde *Hingst* (*Hengest*), maa man, især efter *Bjovulfs-Drapens* Vidnesbyrd, antage, men naar Sagnet lader ham have *Hoppen* (*Hors*) til Broder, som dog *forsvinder* ved Landingen, da vædder jeg Ti mod Een paa, at det er en *Shakspearsk* Vittighed til at betegne at alle de danske "*Hav-Heste*" gik fløiten..

Oldsagnet om *Danskeres* og *Frisers* Tog med samlet Styrke under *Hnæf* og *Hengest* mod Kong *Finn*

Folkvalds Søn i *Jetteland*, lader Skjalden hans Helt høre giennem en Kæmpeviser i *Hrodgars Hall*, og ved Hjælp af det opdagede Brudstykke om Natte-Kampen paa *Finsborg*, seer vi, at *Finn* strax led et saa afgjørende Nederlag, at han ingen Redning saae, uden i et skielmsk Forlig med Seierherreterne, hvorefter de skulde være halvt med Kong *Finn* om hele Riget og have *Finsborg* i Pant paa hans Troskab. Saasart imidlertid Jettekongen havde gjort Heltene godtroende med sin falske Finhed og Gavmildhed, overraskede han *Finsborg* ved Nattetid, hvor begge Høvdingerne havde Borgeleie med *tresindstyve* Kæmper af Vælgten, og skiøndt de kæmpede som Løver, maatte de tilsidst bukke under. *Hnæf* og de Fleste faldt, og kun *Hengest* med nogle Faa maa have reddet sig, da vi, paa hin Side af et Hul, som vi ikke kan stoppe, finder *Hengest* paa Hjemfarten til *Frisland*, hvorfra han næste Vaar hjem søger *Finn*, fælder ham og tømmer Skatkammeret. Denne ganske klare Sammenhæng har man vel udenlands stræbt at formørke med de to Linier i *Vidsidsmaal*:

Fin Folcwalding
(weóld) *Fresna cynne*,

Lithi herved har man ikke blot villet fradømme *Hengest* sin lovlige Stilling som *Friser-Høvding*, men ovenikøbet væltet *Finns* Nidingsværk over paa *Hnæf* og *Hengest*, men det er saa aldeles grundløst, at jeg kun nævner det for at tilføie, at om end *Vidsidsmaal* ikke var saa uefterrettelig, som den aabenbar er, kunde dens Skjald paa anden Haand godt, for det gode Rims Skyld, kaldt *Finn Friser-Høvding*, fordi *Friserne* under Forliget med *Hengest* virkelig, efter Sagnet, havde *hyldet* ham. Uagtet vi for Resten intet kiender til *Finn Folkvalds Søn*, maae vi dog henføre Brynjen "*Finnsleif*" til ham, som efter *Skalda* (p. 152) hørde til *Adils-Skatten* i *Upsal*. Om den gaadefulde *Hildeborg Hokes* Datter, som var *Følgje* paa Toget, kan jeg vel heller ikke enes med de Fremmede, da de endelig vil have hende til at være *Finns* Dronning, et Giftermaal, jeg har modsat mig af alle Kræfter; men jeg tør dog ikke nægte, det lod sig høre, at hun kunde været en røvet *Dansk* Prindsesse, som Toget netop skulde hevne og befrie. Da imidlertid *Hildeborg Hokes* Datter maa antages for Syster til *Hnæf*, som efter *Vidsidsmaal* var Hoved for *Hokingerne*, og da hun efter *Bjovulfs-Drapen* maa have mistet sine *Sønner* tilligemed sin *Broder* paa *Finsborg*, siden de brændtes paa *hans* Baal, saa maatte hun, efter mit Skiøn, enten været gift med *Hengest* eller have fulgt *Danehæren* som en *Enke-Dronning*. Skiøndt vi intet Sagn har om *Hnæf*, saa nævnes han dog mellem *Søkongerne* eller *Viking-Drotterne* baade i *Skalda* og hos *Saxe*.

Kommer vi nu til Sagnet om *Maglebarden* (*Heaðobeardas*), da var det, efter *Vidsidsmaal*, hvad Lithi af *Bjovulfs-Drapen* ikke kunde seet, *Hrodgars* egen Datter, *Freyvor* (*Freawære*), som ved et Fornuft-Giftermaal skulde været Sone-Offret mellem *Hrodgar* og den *Maglebardiske* *Prinds Ingel*, thi der læser vi (v. 91-100) :

Hróðwulf and Hróðgár
heóldon lengest
sibbe æt-somne
suhtor-fædran *"*Suhtor-fædran*" betyder, ligesom "*suhter-gefæderan*" (v. 2321)
Brodersøn med *Farbroder*, og viser, at *Hrodulf* hos Anglerne, ligesom *Rolf* hos os, har været kiendt for *Helges* Søn, skiøndt det ikke udtrykkelig siges. Det sjeldne Ords Brug ved denne Leilighed henviser for Resten paa, at *Vidsidsmaals* Skjald har havt *Bjovulfs-Drapen* for Øie.,
siððan hý for-wræcon
wícinga cynn,
and *Ingeldes*
ord forbígðan *"*ord forbígðan*" maa vel betyde det samme som vores "*tog Brodden fra.*",
for-heówan æt *Heorote*
Heaðobeardna þrym.

Efter disse Vink og efter hvad vi læser i *Bjovulfs-Drapen*, har der været en farlig Feide mellem *Danskerne* og en *Viking-Trop*, som vi, i Lighed med *Longobarder*, maae kalde *Maglebarder*, og tænke os som *Oldtidens* *Jomsvikinger*, men veed slet ingen videre Besked om, og vel havde *Danskerne* beholdt Valpladsen, efter begge *Viking-Høvdingernes* *Vidergild* og *Frodes* Fald, men *Danekongen* var dog, for *Freds* Skyld, gaaet paa Forlig med *Frodes* Søn *Ingel*, saa der skulde blive et Par af ham og Kongens egen Datter. Legen blev imidlertid fordærvet af en gammel *Viking*, der, enten paa selve *LivBryllupsdagen* eller dog ei længe efter, yppede *Kiv* i Kongens Gaard, ved at minde *Ingel* om, at det var med hans *Faders* *Banemænd* og med *Røverne* af hans *Arvegods* han pleiede Venskab og gjorde Svogerskab, saa *Ingel* tilsidst fløi op i Spidsen af sine *Maglebarder* og fyldte Kongehallen med Vaabenbrag, men maatte selv med sit Blod betale Gildet, medens den gamle *Viking*, som en *Lurendreier*, listede sig bort ad lønlige, kun ham bekiendte Stier.

Vi *Danskere* kan nu umuelig læse dette uden at tænke paa Sagnet hos *Saxe* *Runemester* om *Stærkodder*, som med sine *Syvmils-Støvler* og sin *Kulsæk* paa Nakken, paa egne *Gienvæie* skiævede afsted fra *Upsal* til *Leire* for at hærde Kong *Ingel Frodesøns* Hu, som havde Ladet sig daare af et *Kvindfolk*, der var Datter ad hans *Faders* *Banemand*; men de to *Ingels-Sagn* vender dog for Resten saa bestemt Ryggen til hinanden, at vi umuelig kan faae dem til at følges ad, men maae lade dem gaae hver sine *Veie*. Selv den gamle *Viking*, som

vi fristes til at holde paa, da *Stærkodder* sikkert i sine *tre* Aarhundreder har havt flere Æventyr i *Danmark*, med ligesaamegen Lighed og Ulighed, maae vi vel slippe, da han i dette *Ingel-Sagn* er saa glat som en Aal.

Derimod lader det sig godt høre og vanskelig afvise, at den *Agner Ingelsøn*, som, efter et andet Sagn hos *Saxe*, var kommet til Kong *Rolfs* Gaard for at holde Bryllup med hans Syster *Rude*, men fandt der en Medbeiler i *Bjarke*, som blev hans Banemand*Saxe Runemester (Müllers Udgave) S. 86-87., maa anLVsees for en Søn ad den *Ingel*, som faldt i *Roes* Hall; thi en saadan Skæbne-Lighed mellem Fader og Søn er ganske i det Nordiske Kæmpelivs Aand.

Et andet Spørgsmaal, som vi maae opkaste, netop fordi vi ikke selv kan besvare det, er, om ikke *Maglebardenne* (Heaðobeardas) skulde være Levninger af den stolte *Viking-Trop*, som med *Hedeby* til deres gamle Hovedstad, havde brudt med *Danskerne* og som, under *Hengest*, paa hvis Stamtavle vi finde Navnet *Vedergils*, satte Kaasen til *Bretland*? Da vilde nemlig *Eftersmækket* i *Roes* Dage af Tordenslaget i *Halvdans* eller *Hjörgars* Dage være i sin følgende Orden.

Endnu maa det vel bemærkes, at da *Rolf* den *Store*, baade efter *Bjovulfs-Drapen* og *Vidsidsmaal* tilsidst har gjort Opstand mod Kong *Roe*, og temmelig snart maa have faaet Overhaand, saa er ventelig den Kong *Rerek*, som *Rolf* efter en af Viserne hos *Saxe* *Saxe Runemester (Müllers Udgave) S. 97. skilte baade ved Liv og Skatte, ingen anden end *Hrodgars* ældste Søn *Hredrik*, som efter *Bjovulfs-Drapen* skulde været hans Eftermand; thi at *Saxes* *Rerek* en eneste Gang siges at have havt en "Bøke" til Fader, kan let beroe paa en af de mange Trykfeil i *Pariser-Udgaven*.

Skal vi nu endelig berøre *Bjovulfs-Drapens* Forhold til *Nordens Geographi*, som man udenlands har havt travlt nok med, da maa det egentlig kun være for at pege paa den Bemærkning, der gjør sig selv, at *Shakspears* Tip-Oldefader sikkert ikke var stivere i *Geographien* end han, og at den Umage, Kong *Alfred* gjorde sig for LViat faae *Ohters* og *Vulfstans* Seilads i vore Farvande nøiagtig ført til Bogs, viser, hvor fattig selv de lærde *Anglers* Kundskab i denne Henseende har været; saa det vil derfor neppe lønne Umagen at lede enten om Skjaldens *Hronesnæs* (Roneklint eller Hvalnæs) og *Ravneskov*, eller om hans *Nord-Frisland*, *Finland*, *Romø* (heaðoræmes), *Brondingeland* eller *Skedelande*, da selv hans "Gothland" fattes alle sikkre Kiendemærker.

Ligesom imidlertid de *Frankiske* Aarbøger borger os for, at *Bjovulfs-Drapens* *Vest-Frisland* er det, som *Frankerne* baade kiendte og giæstede, saaledes skulde ogsaa hele Kvadet med sine Øst- og Vest-, Syd- og Nord-*Danskere*, borge for, at Skjalden ikke med sit "Daneland" meende mindre end hele det lille *Danmark*, der dog synes *Tyskerne* for stort saavel til *Hrodgar* som til os.

I Henseende til Skjaldens "Gothland" eller *Vindmark* (weder-mearc) da finder jeg, som sagt, al Grund til at giætte paa Øen *Gothland*, (Gulland), hvis ældgamle Betydelighed som *Sømagt* er sikker nok, og hvis Historie er mørk nok til, at de største Mærkværdigheder kan være sunket i Jorden med *Visby*.

Om *Skede-Landene* er det endelig min Mening, at det skal betyde *Skythe-Landene*, som vi, blandt Andet af den *Danske Rimkrønike*, seer, vort *Høinorden* har været kaldt, men derfor kan Navnet godt hænge sammen saavel med "Skandinavien" som med "Folke-Skeden (vagina gentium), der begge kan skyldes de latiniserede Gothers Forglemmelse af Modersmaalet deres Tilværelse.

LVIIHermed være da *Bjovulfs-Drapen* paa Grundsproget med hele sit rige Indhold og hele sin Trang til nærmere Oplysning *Anglernes* og hele vort *Høinordens* forsinkede, men forjættede og forventede *Runemestre* paa det venligste anbefalet, som det *Gothiske Heltedigt*, der ikke blot har Krav paa deres stadige Opmærksomhed og betimelige Haandsrækning, men har Krav paa i saa klar og yndefuld en Skikkelse som mueligt, at blive hele den *Gothiske Læseverden* saa velbekiendt som *Iliaden* og *Odyseen* nogensinde var den *Græske*! Dette vil vist nok ikke skee med mindre den *Høinordiske Vidskab* faaer sin Hovedstad efter de store Forbilleder i *Oxford* og *Cambridge*, med *Ørnen* i Asketoppen, istedenfor *Natuglen* paa Hybentornen, i sit Storseigl, det vil jo sige: med *Høinordens* Aand istedenfor *Roms* Uvætte til sin *Høvding*; men det vil dog ogsaa, trods alle Forhindringer, med *Guds Hjelp*, skee til hele Verdens Gavn og Forundring.

Mai 1861.

N. F. S. Grundtvig.